

DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Dumitru Visternicean, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Vasile Cotorobai,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Cotorobai
împotriva Nadejdei Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția
drepturilor copilului Buiucani cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea
domiciliului copiilor minori,

cererea reconvențională depusă de către Nadejda Cotorobai împotriva lui Vasile
Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului
Buiucani cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, prin care a
fost restituită ca tardivă cererea de apel depusă de către Vasile Cotorobai împotriva
hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 iulie 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 24 mai 2016, Vasile Cotorobai a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Nadejdei Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția
drepturilor copilului Buiucani cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea
domiciliului copiilor minori.

În motivarea acțiunii reclamantul indică că, la data de 03 iunie 2011 a înregistrat
căsătoria cu Nadejda Cotorobai, căsătoria fiind trecută în registrul actelor civile sub
nr. 339 de către OCS sect. Rîșcani, mun. Chișinău fiind eliberat certificatul de
căsătorie seria CS-V nr. 0910775.

Menționează că din căsătorie a rezultat 2 copii, copilul minor, XXXXX, născut
la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX.

Susține că viața în comun cu Nadejda Cotorobai a eșuat ca urmare a infidelității
acesteia manifestate pe parcursul căsniciei.

Mai susține că incompatibilitatea caracterelor și viziunilor contrare asupra
modului și principiilor de convețuire în comun și în contextul atmosferei create l-au
adus la convingerea despre imposibilitatea păstrării familiei.

Afirmă că la toate încercările de a păstra familia cu pârâta au fost doar rezultate
negative, locuiesc împreună formal și nu mai există careva relații ca soț și soție.

Întemeindu-și cererea în baza dispozițiilor art. 37 din Codul familiei, art. 5, 7, 166-167 din CPC, solicită admiterea cererii de chemate în judecată, desfacerea căsătoriei încheiate cu Nadejda Cotorobai și stabilirea locului de trai a copiilor XXXXX și XXXXX cu tatăl lor, Vasile Cotorobai.

În cadrul examinării cauzei, Nadejda Cotorobai a depus acțiune reconvențională împotriva lui Vasile Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Buiucani cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, cu Vasile Cotorobai a încheiat căsătoria la data de 03 iunie 2011 și înregistrată în registrul actelor de stare civilă sub nr. 339 de către OSC sect. Rîșcani, mun. Chișinău.

Susține că din relația de căsătorie au rezultat doi copii, fiul XXXXX, născut la XXXXX și fiica, XXXXX, născută la XXXXX.

Afirmă că, în perioada căsătoriei au plecat cu traiul în Germania, însă incompatibilitatea caracterelor și viziunii contrare asupra vieții de convețuire în comun s-a ajuns la convingerea imposibilității păstrării familiei.

Indică că din primăvara a. 2016 nu mai locuiește împreună cu pârâtul, iar în perioada cât au locuit împreună Vasile Cotorobai consuma alcool, era violent.

Consideră că domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX urmează a fi determinat cu ea, mama lor, deoarece are calitățile morale necesare creșterii și educării copiilor, în comparație cu pârâtul.

Declară că dispune de condiții materiale bune pentru creșterea și educarea copiilor.

Solicită, admiterea cererii reconvenționale, desfacerea căsătoriei încheiate între Vasile Cotorovai și Nadejda Cotorobai și stabilirea domiciliului copiilor minor împreună cu mama lor, Nadejda Cotorobai.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 25 iulie 2017 acțiunea inițială a fost admisă parțial. A fost desfăcută căsătoria încheiată între Vasile Cotorobai și Nadejda Cotorobai, la 03 iunie 2011 la OSC sect. Rîșcani, mun. Chișinău și trecută în registrul actelor de stare civilă la nr. 339. În rest, pretențiile lui Vasile Cotorovai au fost respinse ca neîntemeiate. A fost admisă acțiunea reconvențională depusă de Nadejda Cotorobai împotriva lui Vasile Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Buiucani, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și s-a determinat domiciliul copiilor minori XXXXX, a.n.10 august 2011 și XXXXX, a.n. 19 martie 2015 cu mama lor Nadejda Cotorobai.

La data de 25 august 2017, Vasile Cotorobai prin intermediul reprezentantului, avocatul Ștefan Balmuș a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017 nu a fost dat curs cererii de apel, a fost stabilit apelantului termen până la data de 18 octombrie 2017, ora 12:00, pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 75 lei, explicându-i-se că în caz de neîndeplinire în termen a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. Totodată, părțile au fost înștiințate că chestiunea privind punerea pe rol a cererii de apel va fi soluționată la data de 18 octombrie 2017, ora.12:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017 a fost restituit apelul declarat de către Vasile Cotorobai ca fiind depus în afara termenului legal.

La data de 02 noiembrie 2017, Vasile Cotorobai prin intermediul reprezentantului, avocatul Ștefan Balmuș a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că, încheierea contestată este neîntemeiată și ilegală deoarece la emiterea acesteia instanța de apel a interpretat și a aplicat eronat normele de drept material și procedural și anume, indică că, hotărârea primei instanțe a fost remisă în adresa părților la data de 28 iulie 2017, iar apelul a fost depus prin intermediul Oficiului poștal la data de 25 august 2017 și recepționat la data de 29 august 2017.

Mai indică că, cererea de apel motivată cu cererea de înlăturare a neajunsurilor pentru prezentarea căroră a fost stabilit termen până la data de 17 octombrie 2017, a fost depusă în cancelaria Curții de Apel Chișinău la data de 16 octombrie 2017.

Consideră că cererea de apel a fost depusă în termen, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017 se încalcă dreptul lui Vasile Cotorobai la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv, garantat de art. 6 și 13 DEDO.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, din materialele cauzei nu poate fi determinat cu certitudine momentul comunicării recurentului a încheierii contestate.

La data de 26 decembrie 2017, în adresa intimațiilor Nadejda Cotorobai și Direcția pentru protecția drepturilor copilului Buiucani a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Vasile Cotorobai cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimații nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din suportul probatoriu prezent la materialele dosarului rezultă că, la data de 24 mai 2016, Vasile Cotorobai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Buiucani cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori.

Tot din materialele cauzei rezultă că, în cadrul examinării cauzei Nadejda Cotorobai a depus acțiune reconvențională împotriva lui Vasile Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Buiucani cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Buiucani din 25 iulie 2017 acțiunea inițială a fost admisă parțial. A fost desfăcută căsătoria încheiată între Vasile Cotorobai și Nadejda Cotorobai, la 03 iunie 2011 la OSC sect. Rîșcani, mun. Chișinău și trecută în registrul actelor de stare civilă la nr. 339. În rest, pretențiile lui Vasile Cotorobai au fost respinse ca neîntemeiate. A fost admisă acțiunea reconvențională depusă de Nadejda Cotorobai împotriva lui Vasile Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Buiucani, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și s-a determinat domiciliul copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX, a.n. XXXXX cu mama lor Nadejda Cotorobai.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 25 august 2016, Vasile Cotorobai prin intermediul reprezentantului, avocatul Ștefan Balmuș a declarat apel nemotivat împotriva acesteia.

Instanța de apel, prin încheierea din 13 septembrie 2017 nu a dat curs cererii de apel, stabilindu-i apelantului termen până la data de 18 octombrie 2017, ora 12:00 pentru prezentarea cererii de ape motivate și dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 75 lei, explicându-i-se că în caz de neîndeplinire în termen a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. Totodată, părțile au fost înștiințate că chestiunea privind punerea pe rol a cererii de apel va fi soluționată la data de 18 octombrie 2017, ora.12:00.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 18 octombrie 2017, a restituit cererea de apel depusă de către Vasile Cotorobai ca fiind depusă în afara termenului legal.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel expusă în încheierea din 18 octombrie 2017.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit materialelor dosarului, hotărârea primei instanțe a fost emisă la 25 iulie 2017, în absența recurentului, dar care anterior, potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată a fost prezent la ședințele de judecată prin intermediul reprezentantului, avocatul Ștefan Balmuș, a cunoscut de existența litigiului la cererea căruia a fost inițiat și potrivit art. 56 alin. (3) CPC era obligat să se folosească cu bună-credință de drepturile procedurale și să depună în termen cererea de apel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În speță se constată că, contrar normelor procedurale enunțate, Vasile Cotorobai a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 25 iulie 2017 la data de 25 august 2017 cu încălcarea termenul prevăzut de art.362 alin.(1) CPC și nu a solicitat repunerea în termen.

Colegiul reține ca fiind justă concluzia instanței de apel, precum că Vasile Cotorobai odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe nu a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, nu a invocat nici un motiv întemeiat întru justificarea omiterii termenului și nici nu a făcut, prin probe incontestabile, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, deși a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu materialele pricinii, să depună diligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află procesul și după caz să facă cunoștință cu hotărârea pronunțată și să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Popov versus Moldova (nr.2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de către recurent, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Nu poate fi reținut ca temei argumentul reprezentantului recurentului, avocatul Ștefan Balmuș precum că termenul urmează a fi calculat din data când a primit dispozitivul hotărârii și că s-a încadrat în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC la depunerea apelului în ziua de 25 august 2017, deoarece, legiuitorul expres a indicat în lege că termenul de declarare a apelului se calculează de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu este dependent de momentul motivării hotărârii.

Mai mult ca atât, reieșind din prevederile art. 362 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel depusă de către Vasile Cotorobai ca fiind tardivă.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reânnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Vasile Cotorobai și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Vasile Cotorobai.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Cotorobai împotriva Nadejdei Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Buiucani cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori, și cererea reconvențională depusă de către Nadejda Cotorobai împotriva lui Vasile Cotorobai, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Buiucani cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Mariana Pitic